

rajzra és a jellemzésre. E két rokon fogalomnak kettéválasztása a szerző boncoló munkájának első lépése; a jellemzésnek, mely állandó lelkitulajdonságokat tárgyal, az állandóság és a megállapodottság a fő ismertető jele; a lélekrajznak pedig, mely különböző lelkiállapotokat tüntet fel, szükségképpen befejezetlennek kell lennie. E két főcsoporton belül hasonló megfontolással mind a lélekrajznak, mind a jellemzésnek két alfajáról beszél részletesen: az elbeszélő és drámai lélekrajzról, azaz elbeszélő és drámai jellemzésről, aszerint, hogy a lelkitörténeteket vagy lelkitulajdonságokat az író maga beszéli-e el, vagy pedig a regényalakok beszédében tárja elénk. A lélekrajz tárgyalásánál külön foglalkozik az érzelmek, külön a gondolatok, majd azok együttes rajzával, melyeket a testi jelek festése egészít ki. Minthogy a külvilág a maga számtalan vonatkozásában sokféle módon hathat a lélekre, ezt sem hagyhatja figyelmen kívül az író s a külvilág jelenségeit a lélekrajz szempontjából a következő két osztályba sorozza: 1. az ember hatása a lélekre; 2. egyes tárgyak, tárgy csoportok hatása a lélekre. Mivel pedig lelki történeteket tettek elbeszélésével is lehet rajzolni, részletesen tárgyalja e fejezet a tettek rajzát is. Ugyanilyen körültekintéssel foglalkozik az író a jellemzés kapcsán a lelki-tulajdonságoknak, az emberi külsőnek, az életmódnak, életnek és tetteknek rajzával. Mindkét fejezetet az írónak a terjedelmre, előadási formákra és nyelvi kifejezésre vonatkozó megállapításai teszik teljesebbé.

A szerző mélyenjáró, sokszor elvont jellegű gondolatait színesekkel teszik a világirodalom legismertebb és legszebb regényeiből vett illusztrációi. Az ezek kiválogatásában tapasztalt műgondért is külön elismerés illeti meg. *Hailsch Ilona.*

Molter Károly; Özvegyország. Vigjáték 3 felvonásban. 1926. Targu-Mures. 99 l.

Most, amikor a mindennapos, kicsinyes problémák is halálos komolysággal nehezdednek ránk, szinte jóleső irigységgel képzeljük bele magunkat abba a letűnt milieube, amely Özvegyország boldog népét veszi körül. A Bánság lakóit 1811-ben nem zaklatják a mi gyötrő gondjaink s a világrendítő nagy kérdések, forradalmak hullámai is mindössze csak holmi ope-

rettszerű izgalmat idéznek elő a vezető emberek életében. Az az érzésünk, hogy a vigjáték eseményei a valóságban sem lehettek komolyabbak, mint a színpadon lehetnek. S ez onnan van, hogy világot alakító nagyképű politika ügyes emberek unaloműző játékvá kicsinyesülve jelenik meg Özvegyország életében. — A német határőrvidéknek egyik torontáli községében is lejátszódik 1811 nyarán az európai forradalmak ártatlan paródiája. Nem veszélyes itt a tüzell való játék, mert az emberek általában kisszerűek és ügyességgel kormányozhatók. A nép csak gyámoltalan báb, aki nem akar egyebet, mint békeségben dolgozni. A vidék életében irányító szerepe van Wenzler Zsuzsánna fiatal özvegy bárónőnek (ezért: *Özvegyország*), akinek szerelméért folyik a verseny. Eleven, mozgalmas jeleneteken át fejlődik a szerelmi küzdés, amelynek győztese a munka embere, egy kiváló magyar mérnök. Ő nyeri el a bárónő kezét s frigyükben a munka és jóság egyesül. Külön érdekessége a mesének, hogy megfelelő szerep jut benne Lenau Miklósnak is.

A szereplők elég jól megrajzolt alakok s ez a komikum fejlesztésében érezteti jó hatását. Kár, hogy a cselekvény bonyolítása olykor kissé nehézkes és a motívumok nem eléggé kitettségűek. A szereplők céljai és szándékai nem mindig öltének határozott formát. Néhol homályba és bizonytalanságba vész a koncepció s ezért olvasva sem könnyű pontosan követni a meglehetősen sovány mese fonalát. Még nehezebb lehet ugyanez a színpadról hangzó röpke szavak és tünékeny jelenetek alapján. Különösen nehézkes a forradalom jelentkezésének és a szerelmi történetnek egybekapcsolása. Általában az egyszerűség, világosság és könnyedség nagyobb mértéke jótékonyan fokozná a mű hatását.

Nagy érdeme a szerzőnek, hogy vigjátéki beállításban is ki tudja emelni azt a kívánatos, komoly igazságot, hogy a jósággal párosult békes munkaszerepet minden diadalmaskodik. Ebből a diadalból áldás fakad a környezet számára és derű sugárzik az olvasó lelkébe. *Gulyás Sándor.*

Brisits Frigyes: Assisi Szent Ferenc. Szent Ferenc halálának hétszázéves fordulója nemcsak a Fioretti művészi fordításával, hanem a szent életének és művének megértő rajzával is gazda-